

Een vrolijk drietal

Cyriel Buysse

Uitgeverij Diderot

ISBN: 9789403709871

Een vrolijk drietal

<i>Plus-Que-Parfait</i>	5
<i>Mijn oom Heliodoor</i>	49
<i>Brutus</i>	67

Plus-Que-Parfait

I

Plus-Que-Parfait is verleden week gestorven en begraven... Plus-Que-Parfait is gestorven als slachtoffer van de automobiel. Niet dat hij in een ongeluk is omgekomen; de ramp, waaronder hij verloren ging, was van meer gecompliceerde aard: Plus-Que-Parfait is langzaam aan te niet gegaan als moreel slachtoffer van de automobiel.

Plus-Que-Parfait bewoonde, in een vrij aanzienlijk en fraai dorp, een kleine, witte villa, met een nogal mooie tuin. Het was wel geen kasteel, zoals daar waar zijn vriend 't Barontje woonde; zelfs geen 'kasteelken', gelijk de woning van zijn andere vriend, meneer François; maar 't was toch meer dan een gewoon dorps huis, zoals ze soms bij tientallen in de rij der andere huizen staan.

Plus-Que-Parfaits woning stond alleen, midden in een tuintje, en dat gaf er iets aristocratisch aan, en wettigde als 't ware Plus-Que-Parfaits vertrouwelijke omgang met de twee andere aristocraten van de gemeente: 't Barontje en meneer François.

Plus-Que-Parfait heette natuurlijk niet Plus-Que-Parfait. Hij droeg een andere naam, doch haast geen mens in het dorp kende die naam of was hem vergeten, zo gewend waren ze hem altijd Plus-Que-Parfait te noemen en te horen noemen. Hij werd Plus-Que-Parfait genoemd omdat alles aan en van hem zo keurig in de puntjes af was. Zijn huisje was klein, maar 't glinsterde, zijn tuintje had je in een paar minuten rondgelopen, maar geen strohalmpje lag op de paden; en Op zijn kleren was vlekje noch stofje te bespeuren.

Dat alles reeds maakte hem Plus-Que-Parfait; maar wat hem nog Plus-Que-Parfaiter maakte, dat was zijn luxe, de enige luxe, die hij zich, met een nogal schraal inkomen, veroorloven mocht: zijn paard en rijtuig. Hij bezat er maar een: een dogcart!

Een dogcart: zwartgelakt langs buiten, donkerblauw van kussens en fonkelgeel van wielen. Het paard, dat in de gele draagbomen liep, was een hoge, bruine baai met glimmende robe, 't harnas blonk als een spiegel en in het hoofdstel staken altijd rechts en links, koketterig twee

rode rozeknopjes, als een gedistingeerde hulde van bewondering en liefde.

Daar zat Plus-Que-Parfait als op een troon van glorie, met een knechtje naast zich.

Plus-Que-Parfait lang, mager, fiks, correct, met de teugels in de bruingeschoeide handen en de lange, fijne zweep rechtop aan zijn zijde. Het knechtje schraal, klein, ineengedrongen, het bleek gelaat bijna onzichtbaar onder de ronde, stijve, donkere livrepet, met geel biesje en vergulde knopen. Zij reden door het dorp: Plus-Que-Parfait strak-groetend met zijn zweep, het knechtje roer-en als het ware levenloos, gelijk een verschrompelde mummie.

Zij reden naar de andere dorpen, zij reden naar de stad, zij reden voorbij het kasteel van 't Barontje en voorbij 't 'kasteelken' van meneer François. Zij reden elke dag, om zich te vertonen, om te genieten van de naar het hoofd stijgende glorie van hun ongeëvenaarde plus-que-parfaitheid. De mensen keken hen na, staakten hun werk op de akker, bleven staan langs de straten, 't was een genot van alle ogenblikken, een dagelijkse triomftocht, die soms eindigde in een soort apotheose, wanneer zij onderweg de rijtuigen van 't Barontje en meneer François ontmoetten, en zo met hun drieën achter elkaar, in 't avondgoud van de ondergaande zon, in 't geglinster van de panelen en 't getrappel van de hoeven, tussen de dreunende huizen huiswaarts keerden.

's Avonds, elke avond, geregeld als de gang van een klok, ontmoetten zij elkaar dan weer tussen acht en negen, in Het huis van Commerce, de voornaamste en deftigste herberg van het dorp. Plus-Que-Parfait en meneer François waren vrijgezellen, het sprak dus vanzelf, dat die hun avonden in de herberg doorbrachten. Maar 't was toch wel te begrijpen, dat ook 't Barontje er geregeld kwam; zijn vrouw had de naam erg capricieus en lastig te zijn; zijn schoonzuster, die 't ganse jaar bij hem inwoonde, hopeloos saai en zeurig. De avonden op't kasteel moesten soms gruwelijk vervelend zijn, zodat 't Barontje er maar liefst van door ging, om zich ongedwongen en gezellig bij zijn trouwe vrienden aan te sluiten.

Daar zaten zij hun drieën aan een tafeltje, in de ruime, slechtverlichte en doorrookte koffiehuiskamer, meestal alleen met de kroegbaas, diens vrouw en dochter; een enkele maal ook wel met een of andere

dorpsheer, die even bij hen toegelaten werd, maar die zij toch altijd min of meer uit de hoogte behandelden, en desnoods op een afstand hielden, zodra hij maar enige neiging toonde om wat familiaar te willen doen. Zij speelden hoegenaamd geen enkel spel, zoals meestal de andere dorpsnotabelen wel deden; zij praatten maar en rookten onophoudend, en hoe 't gesprek ook aangevangen werd en zich ontwikkelde, altijd en altijd liep het tenslotte op het zelfde thema uit: de paarden!

Nooit geraakten zij daarover uitgepraat.

Iedere avond kwamen zij aanzetten met hun wederzijdse hippische ervaringen van de dag en dat was altijd weer iets nieuws en dat was altijd weer hetzelfde.

't Barontje, die drie paarden had, wist natuurlijk het meest te vertellen. Dat was dan ook een door de twee anderen eerbiedig erkend voorrecht. Zij luisterden gewetensvol en gewichtig en waagden 't niet te onderbreken, zolang 't Barontje aan 't verhalen was.

't Barontje was een nietig ventje van een zestigtal jaren, een onnozel gezicht met verwonderde ogen, een gezicht dat altijd in dezelfde dwaze lachplooï stond, alsof het aanhoudend de grappigste dingen bijwoonde. Wat het Barontje vertelde klonk dan ook altijd als een scherts, zelfs als hij ernstig en gewichtig wilde doen. Zo had hij geen voornaam voorkomen en ook in zijn kledij was hij vrij slordig, heel wat minder in de puntjes dan zijn vriend Plus-Que-Parfait. Maar over hem was het prestige van zijn naam, zijn titel en fortuin en dat was wel voldoende om hem op zijn eerste plaats te handhaven.

Meneer François, die twee paarden bezat, vertelde als 't Barontje zweeg.

Hij was kort van gestalte en nogal zwaarlijvig, met vierkantbrede schouders en een ingedrongen hals, waarover 't blonde krulhaar in zijn nek opkroesde. Hij had fletsblauwe visogen, die strak en waterig stonden achter het lorgnet. Als het zo omstreeks tien uur begon te worden, kregen zijn verhalen doorgaans iets haperigs en onduidelijks, alsof hij niet goed meer zijn woorden kon vinden. Ook hij leek nooit buitengewoon keurig in zijn kleren, en er was iets bijzonder griezeligs aan hem: een akelig-lange nagel aan zijn linkerpink, waarmee hij koketteerde en die hij geregeld begon schoon te maken en te poetsen,

eenmaal als het om en bij tien uur werd en er iets neveligs en verwards in zijn verhalen kwam.

En zo was tenslotte Plus-Que-Parfait, die slechts één paard bezat en een gering vermogen had, verreweg de elegantste en meest correcte van de drie: lang en slank van gestalte, met grijzende snor, 't gezicht vrij stug en grimmig, als leefde hij in stil-aanhoudende verbolgenheid over een noodlot, dat hem materieel ondergeschikt maakte aan de twee anderen; trots niettemin, geweldig trots op wat hij toch nog was en had en kon bereiken: een soort verwoest Don Quichotte-type, elk ogenblik klaar om over hersenschimmige kleinering wraak te nemen. Zij zaten daar, en sneden tegen elkander op, onder het roken en drinken van glazen bier en borrels, en als er niemand anders in de herberg was voor wie zij konden geuren, dan snoefden en geurden en sneden zij op voor de baas en de bazin en voornamelijk voor Fietje, de dochter.

De herbergier en zijn vrouw waren twee boerse, plumpe lui; maar Fietje was een juffertje, een nufje, de elegante van het dorp.

't Gezicht was niet bepaald mooi, een beetje zuur en zeurig, met te kleine oogjes en te dunne lipjes, maar zij had wel een goed figuur, fijn en lenig; en zij had ook allure, zo'n manier van zich te houden en te bewegen, die de boeren ergerlijk aanstellerig vonden; maar die, daarentegen, de drie oude heren heimelijk in verrukking bracht. Fietje was zo'n beetje voor hen als een steedse oase in de woestijn van 't buitenleven en 't had ook waarde, omdat zij daar de enige van haar soort was en daarbij tot een stand behoorde, waar zij zelf gans vrij en ongegeneerd mochten mee omgaan. Vooral wanneer Fietje op haar best gekleed te voorschijn kwam, met hoed en voile en mantel, was het, uiterlijk, een dame, absoluut een dame, en - maar dat wisten ze voor elkaar wel te verzwijgen - meer dan eens reeds was 't gebeurd dat, óf 't Barontje, óf meneer François óf zelfs Plus-Que-Parfait haar ergens onderweg in hun rijtuig oplaadde en er een heel eindje mee rondtoerde. Daar bleef het trouwens bij; Fietje was slim genoeg om geen domme dingen te begaan, en de drie oude heren vroegen ook al niet veel meer, dan wat met haar te mogen geuren, zodat doorgaans welingelichte, ernstige mensen met grond van waarheid mochten beweren, dat het niets dan vuige laster was wanneer verteld werd, -